

Nagy Szent Leó nagyböjti beszéde.

A húsvéti nagy ünnep közeledtével, én kedveseim, úgy kell megfutnunk a böjtnék hagyomány-kijelölte pályáját, hogy minket a negyvennapos idő a testnek és elmének megszentelésére eddzen. Mert mi, akik valamennyi ünnepnap közül a legnagyobbat készültünk most befogadni, olyan jeles figyelemmel kell erre fölkészülnünk, hogy akinek feltámadásával együtt fogunk feltámadni, annak szenvedésével is együttthaljunk, miként a boldogságos Pál apostol mondja: "Meghaltatok ugyanis és életetek el van rejtve Krisztussal az Istenben. Amikor pedig Krisztus megjelenik, a ti életetek, akkor ti is megjelentek vele együtt a dicsőségben." Mi mást jelentene a Krisztusban való részesedés, mint hogy megszűnjünk az lenni, akik voltunk? avagy mit jelentene a feltámadásához való hasonlatosság, minthogy levettjük az avultságot? Azért aki megéri saját helyreállításának misztériumát, annak ki kell vetkőznie a test tévelygéseiből és el kell vetnie a bűnöknek minden szennyét, és úgy kell belépnie a mennyegzői lakomára, hogy az erények ruházatában tündököljék. Mert ámbár a Völegény jószándéka minden egyes embert meghív a királyi lakoma közösségébe, mégis a meghívottak mindegyikének törekednie kell arra, hogy a szent eledelnek ajándékára méltatlannak ne találtassék. visszaélnek ugyanis az Isten béketűrésével azok, akik lelkiismeretükben nem szabadok, akik az eddigi büntetlenségre gondolva magabiztosak, holott az isteni bosszúállás csak azért halasztódik, hogy időt nyerjünk a javulásra. Nehogy akadjon olyan, aki az Isten irgalmát - Istenét, ki nem akarja a bűnök halálát, hanem hogy megtérjen és éljen - azért öleli magához késlekedve, mert azt hiszi, hogy nem éri őt el az ítélet, amit megérdemel. Ami késik, nem múlik, s az elítélést nem kerüli el az, aki a megbocsátást nem kereste. S hogy e megbocsátást kérleljük, arra nem mindenkinek egy és ugyanazon oka van, hiszen sokféle módon és sokféle mértékben különbözik bűn a bűntől, gaztett a gaztettől. De mivel a hívek egyetemességének a tökéletes ártatlanságra kell törekednie és a teljes tisztaságra, hogy nevük beírasson azok közösségébe, akiről így szól az ige: "Boldogok a tiszta szívűek, mert ők meglátják az Istent", azért teljes állhatatossággal és erővel igyekeznünk kell arra, hogy ami csak beszennyezi a lelkiismeret legrejtettebb zugát, azt onnan a legszorgosabb takarítással kivessük. Mert bár írva áll: "Ki dicsekedhetne, hogy tiszta a szíve vagy ártatlan, minden bűn nélkül?", azért még sem szabad kétségbeesnünk a felől, hogy elérhetjük-e a tisztaságot, hiszen azt ha bármikor kívánjuk, bármikor megkaphatjuk, s nem marad vissza az ítéletre mint kárhozandó, amit a bűnvallás kitisztított.

És ezért könyörögnek, én kedveseim, az Egyház gyermekei, úgy, ahogy az Úr tanította, s egy szívvel mondják: "Bocsásd meg a mi bűneinket, miképpen mi is megbocsátunk az ellenünk vétkezőknek". Mert senki sincs olyan szent, senki sem olyan igaz, hogy a míg a jelen élet napjai tartanak - az életé, mely csupa kísértés - ne szorulna rá vétkeinek elengedésére. Megszámlálhatatlan vétkek veszedelmei vesznek körül minket mindenfelől, és dolgok rendetlen gyakorlatán át eljutunk a mértéktelen túlzásokig, midőn még az üdvösség gondozásába is belekúszik az élvezetekben való gyönyörködés, s a sóvárgást nem elégíti ki az, ami a természetnek elég lenne. Innen származik a soha ki nem elégtűlő bírvágy, innen feltűnni vágyás, mely akár a származásra, akár az utódokra hivatkozva hol nemzője, hol nemzettje a kevélységnek. Ezeknek és más efféle kísértéseknek, melyek összefonódása sokszoros és véget nem érő, van-e erény, melyet inkább ellene vethetnénk, mint az önuralom, mely a test és lélek nevelésére és megőrzéséhez táplálékot kínál és erőt. Ezért az egyháznak mennyből kapott fegyelmi rendjében igen sok hasznót hoznak az Istentől létesített böjtölések, hogy míg a testi kívánást alávettjük az önuralom törvényének, a lélek belső indulatai is mérséklődjenek, s miként a test az ételtől, úgy a lélek a gonosz szándéktól tartózkodjék. Azt mondja ugyanis az Úr: "Boldogok, akik éheznek és szomjuhozak az igazságot, mert ők majd kielégíttetnek. "Van tehát Isten népének lelki eledele, vannak tiszta örömei, melyeket

üdvösségére kíván, dicséretesen óhajt, hiszen a prófétai szó is dicséri, mondván: "ízleljétek, és lássátok, hogy milyen édes az Úr!" Mindaz, aki a megigazultság édességét és az Isten irgalmasságát - mellyel telve van az ő minden gondoskodása - szívében megízleli, és a felülről jövő örömeik tökéletességét - melyet nem csökkenthet többé semmi éhség - megtapasztalja, az rácsodálkozván az örök dolgokra, a romlandó és időbeli javakat már lenézi, abban a tűzben lángol, melyet az Isten szeretete gyújt meg, a benne lévő fagy melegséggé fordul, az éjszaka fényességre vált, s a hívők szívében a Szentlélek egyazon cselekedetével a sötétséget is megszünteti, a bűnöket is felperzseli.

Mivel tehát az erények anyja, az önuralom ilyen gyümölcsöket szül, s a böjtölőket a vétkektől az elmondhatatlan gyönyörűségekhez vezeti át, teljesítsük, én kedveseim nagyobb törekvéssel a mennyből kapott előírásokat, és mivel az egész húsvéti misztérium a bűnök megbocsátására lett alapítva, magunk is utánozzuk azt, amit ünnepelni szeretnénk. Az irgalmas és igaz Úr ugyanis úgy ígérte meg nekünk bocsánatát, hogy ezt a megbocsátást azoktól is megköveteli, akiknek ő maga megbocsát. Amikor ugyanis kifejtette, hogy milyen szabályt követve akarja, hogy az Atya Istenhez esedezzünk, azt mondta: "Ha megbocsátjátok az embereknek bűneiket, nektek is megbocsátja bűneiteket Atyátok, aki a mennyekben van. Ha viszont nem bocsátok meg az embereknek, akkor Atyátok sem bocsátja meg nektek vétkeiteket." Igazságos és jóságos ez a feltétel, mely által az ember az isteni hatalom részesévé válik, hiszen Isten ítélete így az ő saját döntésétől függ, s mintegy arra az ítéletre készíti az Istent, amellyel ő maga megítéli szolgatársát. Tehát akár a nekünk alárendeltekéről, akár a velünk egyenlő sorban lévőkről van szó, szeressük az emberi természetben való egyenlőséget. És mivel nincs, aki ne vétkezne, ne legyen, aki ne kegyelmezne, s ne legyünk nehézkesek megadni azt, amit örvendezve elfogadunk. Akár adományaink bőségével, akár a bűnök készséges megbocsátásával, minél inkább irgalmasak vagyunk, egyben annál tökéletesebben inkább ártatlanná válunk - a mi Urunk, Jézus Krisztus által, aki él és uralkodik az Atyával és a Szentlélekkel együtt, mindörökkön örökké, amen.